

Læs og forstå et kirkeregnskab

1. Generel introduktion

Denne læsevejledning er skrevet som en hjælp til at læse og forstå et kirkeregnskab fra den danske folkekirke. Vejledningen introducerer de dele af lovgrundlaget, som det er nødvendigt at kende for at forstå regnskabet.

1.1. Kontoplaner og Regnskab i folkekirken

Regnskabsaflæggelsen for folkekirken menighedsråd og provstiudvalg sker fuldt elektronisk.

De første regnskaber som folkekirken offentliggjorde på sogn.dk havde karakter af at være regnskabsstatistik, da menighedsrådets forklaringer, revisors erklæring m.v. ikke var medtaget.

Nu offentliggøres regnskaberne i fuldt format med menighedsrådets forklaringer, revisors erklæring m.v.

1.2. Kirkekasse og provstiudvalgskasse

Kirkekasserne og provstiudvalgskasserne aflægger regnskab efter den samme skabelon. Det sker selv om, der er væsentlig forskel på de to niveaus opgaver: Provstiudvalgskasserne indeholder ofte kun udgifter til opgaver af administrativ karakter, mens kirkekasserne, der bestyres af menighedsråd, indeholder udgifter til at få folkekirken mange praktiske opgaver udført.

Det er dog vigtigt at nævne, at der flere og flere steder samles opgaver fra menighedsrådene (kirkekasserne) i provstiregi. Det betyder, at der godt kan være udgifter af mere "praktisk" karakter i provstiudvalgskassen, og det bør man være opmærksom på, hvis man forsøger at sammenligne udgiftsniveauer for kirkekasser på tværs af provstigrænser.

1.3. Kontoplaner - hvilken aflægges der regnskab efter?

Kirkekassernes regnskaber føres på to dimensioner, der hver især beskriver hhv. en udgifts formål og art:

1. Formålskontoen beskriver det formål, som udgiften har. Det er fx kirkegården, kirkelige aktiviteter og vedligeholdelse af kirken.
2. Artskontoniveauet beskriver udgiftens art. Det er fx løn, finansielle indtægter og omkostninger (renter m.v.) og øvrige driftsudgifter.

Regnskabet aflægges efter formålkontoplanen og viser, hvilket formål menighedsrådet eller provstiudvalget har haft med at bruge pengene. Balanceopførelsen, som beskrives nærmere nedenfor, opgøres på baggrund af artskontoplanen.

1.4. Læs mere

Læs det fulde lovgrundlag i

- Lov om folkekirkens økonomi
- Cirkulære om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision
- Vejledning om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision

Folkekirkens opbygning og opgaver er beskrevet på folkekirken.dk og km.dk. De gældende love, cirkulære og vejledninger for folkekirkens økonomi kan læses på retsinformation.dk.

2. Regnskabet opbygning

Regnskabet og de offentliggjorte tal er opstillet med det formål, at forståelsen af tallene skal være logisk – også for en ikke regnskabsvant læser. Nedenfor gennemgås elementerne i regnskabet, og folkekirkelige særordninger forklares nærmere.

Alle tal i regnskabet vises med "logisk" fortegn, dvs. at udgifter vises med negativt fortegn (-), mens indtægter vises uden fortegn.

2.1. Forsiden

Forsiden indeholder de juridiske og praktiske oplysninger om det provstiudvalg eller menighedsråd, der aflægger regnskab.

2.2. Resultatopgørelsen

Resultatopgørelsen viser omkostningerne til menighedsrådets aktiviteter i den for følgende hovedområder:

- Fælles indtægter
- Kirkebygninger og sognegård
- Kirkelige aktiviteter
- Kirkegården
- Præstebolig
- Administration og fællesudgifter
- Finansielle poster
- Anlæg

For hvert af områderne kan det ses, hvordan regnskabstallet fordeler sig på henholdsvis indtægter, udgifter til løn og udgifter til øvrig drift. Under hvert hovedformål kan det også ses, hvad det regnskabsmæssige resultat af området er. Regnskabstallet for tidligere år er medtaget i den yderste kolonne til højre af hensyn til muligheden for sammenligning.

Siden 2011, har menighedsrådene og provstiudvalgene aflagt regnskab efter en udgiftsbaseret budget- og regnskabsmodel med tilhørende kontoplaner. Den årlig offentliggørelsen af regnskaberne er et led i denne proces.

Regnskabsaflæggelsen er omlagte til at være fuldt elektronisk. Regnskabet for 2016 blev offentliggjort 1. februar 2018 på sogn.dk som et fuldt regnskab med påtegning m.v. Selv om der ikke har været tale om et fuldt regnskab for de tidligere år, vil de offentliggjorte regnskabstal uden påtegninger m.v. herefter blive omtalt "regnskabet".

Resultatet opgøres som to delresultater – henholdsvis drift (resultat a) og anlæg (resultat b) – samt et samlet resultat (resultat c).

2.3. Resultatdisponeringen

På denne side specificeres det, hvorledes menighedsrådets resultat disponeres, dvs., hvordan resultatet fordeles på frie midler, opsparing til anlæg, afdrag på gæld m.m. Resultatet (c) fremgår af den nederste linje i linjen "Årsafslutning".

2.4. Finansiell status

Den finansielle status giver en økonomisk status for menighedsrådet eller provstiudvalget. På siden vises henholdsvis egenkapitalen primo og ultimo året. Det er således muligt at se udviklingen fra regnskabsårets begyndelse til afslutningen.

Fortegn på siden

- Tilgodehavender eller indeståender på bankkonti m.v. vises med positivt fortegn, mens skyldige omkostninger og gæld vises med negativt fortegn.
- Hvis kassen har fået overskud, står det med negativt fortegn. Den tekniske forklaring er, at egenkapitalen er modpost til bl.a. de likvide midler (eller alternativt gæld, hvilket vil medføre en positiv egenkapital), som menighedsrådet har stående. Menighedsrådet "skylder" således sig selv arbejde for pengene.
- Hvis der, mod forventning, står et negativt tal under tilgodehavender, er der tale om en skyldig omkostning.

2.5. Specifikation af formål

De følgende sider i regnskabet beskriver de formål, som ligger til grund for regnskabet. Resultaterne af de forskellige regnskaber blev vist i "Resultatopgørelsen".

Bilag 1 er en liste over de faste ejendomme, som menighedsråd eller provstiudvalg ejer. Kirken og kirkegården (inkl. bygninger) registreres ikke.

Fortegn på siden:

- Udgifter vises med negativt fortegn, mens indtægter vises uden fortegn.

- Enkelte linjer kan indeholde et positivt tal, hvor man ville forvente et negativt, fx under løn. Der er ofte en god forklaring – det kan fx handle om en lønrefusion.

2.6. Bilag til Regnskabet

Faste ejendomme administreret af menighedsrådet

Menighedsrådet oplyser her hvilket faste ejendomme de administrerer.

Kollektregnskab og

Menighedsråd oplyser på denne side, hvor meget der er indsamlet og indbetalt til konkrete formål under kollekten. Nærmere oplysninger om kollekt kan findes i menighedsrådets kollektbog, hvor indsamlingerne registreres.

Andre biregnskaber

Til hver årsafslutning er menighedsrådet forpligtet til at vedhæfte biregnskab for særlig projekter og initiativer, som er i læserens interesse at få kendskab til. Det kan være særlige projekter som fejring af reformationsjubilæum eller kirkens jubilæumsår.

3. Generelle regnskabsprincipper

Den anvendte regnskabspraksis for kirke- og provstiudvalgskassernes regnskaber fremgår af regnskabet. Af hensyn til læsningen af de offentliggjorte tal er hovedparten af den anvendte regnskabspraksis indsat nedenfor. Beskrivelsen retter sig mod den regnskabsvante læser.

For at lette læsningen, er der i afsnittet "Afvigelser fra omkostningsbaserede regnskabsprincipper" opridset de væsentligste steder, hvor folkekirkens regnskaber afviger fra et traditionelt regnskab, forstået som et fuldt omkostningsbaseret regnskab.

3.1. Afvigelser fra omkostningsbaserede regnskabsprincipper

Det fremgår af nedenstående anvendte regnskabspraksis, at der ikke sker aktivering af anlægsaktiver i regnskabet, da regnskabet er udgiftsbaseret. Dette valg er sket for at forenkle regnskabet, og da det ikke på fornuftig vis er muligt at opgøre værdien af kirke eller kirkegården, ligesom værdien af istandsættelsesarbejder på disse kan være svære at værdisætte. Det sidste er en kendt regnskabspraksis i offentlige regnskaber, men ikke i private regnskaber.

Dette får en række følgevirkninger for regnskabets udseende – det gælder i resultatopgørelsen og i egenkapitalen.

En væsentlig andel af de nybygninger og istandsættelsesarbejder, som foretages på folkekirkens bygninger, herunder kirker, finansieres ved lån.

Normalt vil et lån (eller dele heraf) modsvares af et tilsvarende anlægsaktiv i den finansielle status. Man vil herefter i takt med, at anlægget afskrives, afdrage på lånet. Dette kan ikke ske i provstiudvalg- og kirkekassernes regnskaber, da der ikke findes et anlægsaktiv at modsvare.

Menighedsrådet bliver derfor i lånesituationer nødt til straks at udgiftsføre hele udgiften til byggeriet eller istandsættelsen, selv om der ikke findes en regnskabsmæssig indtægt til at modsvare udgiften. Dette vil i resultatopgørelsen komme til at fremgå som et underskud.

Udgiften dækkes dog af det lån, som er optaget, og som registreres i den finansielle status. Der bliver altså ikke taget flere penge i kassen, end der er. Menighedsrådet vil herefter løbende i takt med, at lånet afdrages modtage ligningsmidler til dækning af udgiften. Disse ligningsmidler vil fremgå af resultatopgørelsen som en indtægt og dermed føre til et overskud.

Over tid vil (det store) underskud, som fremgik af regnskabet, da fx byggeprojektet blev gennemført, blive opvejet af de overskud, som ligningsmidlerne til dækning af afdragene medfører.

Idet menighedsrådet har optaget et lån, bliver konsekvensen også, at menighedsrådets egenkapital bliver negativ (vist med positivt fortegn jf. ovenfor). Dette vil i private virksomheder blive opfattet som et problem. Dette er IKKE tilfældet for menighedsrådet, idet de reelt *har* et anlæg, der blot ikke er optaget i regnskabet, da det ikke meningsfuldt kan værdisættes.

Af andre mindre afvigelser af andre regnskaber kan nævnes, at alle værdipapirer optages til værdien på anskaffelsestidspunktet. Der foretages således ikke regulering af værdien, før værdipapiret sælges. Der foretages heller ikke hensættelser til skyldige feriepenge.

4. Anvendt regnskabspraksis

Det følgende er en gengivelse af afsnittet om anvendt regnskabspraksis i regnskabsskemaet for kirkekasser og provstiudvalgskasser:

”Årsregnskabet for denne kirkekasse” er aflagt i overensstemmelse med Bekendtgørelse af Lov om folkekirkens økonomi og deraf følgende cirkulærer og vejledninger fra Kirkeministeriet.

Regnskabet er aflagt på formål.

4.1. Generelt om indregning og måling

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, imens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

4.2. Resultatopgørelsen

Indtægter Ligningsmidler indregnes i takt med at de modtages i kirkekassen, og de periodiseres, hvor modtagelsen falder uden for regnskabsåret. Andre indtægter indregnes efter faktureringsprincippet.

Omkostninger Regnskabets omkostninger indregnes i takt med afholdelsen, herunder løn og andre lønafhængige omkostninger samt omkostninger i øvrigt.

Regnskabet er udgiftsbaseret og indeholder ikke afskrivninger, idet investeringer i materielle aktiver udgiftsføres ved etableringen/erhvervelsen.

Indtægter (udover den kirkelige ligning) og omkostninger er fordelt på formålene:

- Kirkebygning og sognegård
- Kirkelige aktiviteter
- Kirkegård
- Præsteboliger mv.
- Administration og fællesudgifter

Finansielle poster, finansielle indtægter og omkostninger indeholder poster fra andre kirkelige institutioner, realkreditter og pengeinstitutioner mv.

Ekstraordinære poster omfatter indtægter og omkostninger, der hidrører fra begivenheder, som ikke hører under kirkekassens ordinære drift, og som derfor ikke forventes at være tilbagevendende.

4.3. Balancen

Materielle anlægsaktiver. Da regnskabet er udgiftsbaseret, er der ikke optaget værdi af ejendomme eller andre materielle aktiver, som kirkekassen måtte eje.

Tilgodehavender. Tilgodehavender er indregnet til nominelt beløb eventuelt med fradrag for nedskrivningen af forventede tab.

Periodeafgrænsning. Periodeafgrænsningsposter omfatter forudbetalte udgifter vedrørende næste regnskabsår samt forud modtagne indtægter (ligningsmidler, bolig- og varmebidrag), der omfatter næste regnskabsår.

Værdipapirer. Værdipapirer registreres til anskaffelsesværdi (likviditet og opsparing til anlæg).

Gæld. Langfristet gæld til stiftet eller realkreditinstitutter samt andre finansielle forpligtelser optages til nominal værdi.